Heidelberginihminen

Heidelberginihminen (*Homo heidelbergensis*) on sukupuuttoon kuollut varhainen ihmislaji ja nykyihmisen edeltäjä. Heidelberginihmisen uskotaan yleisimmin kehittyneen Afrikassa afrikanihmisestä (*Homo ergaster*) 700 000–600 000 vuotta sitten ja levinneen sitten Eurooppaan ja Aasiaan. On kuitenkin myös mahdollista, että se kehittyi Euroopassa ja Pohjois-Afrikassa euroopanihmisestä (*Homo antecessor*) ja levisi sieltä Afrikkaan ja Aasiaan. Lajin nuorimmat fossiilit ovat 200 000 vuoden ikäisiä, jolloin sen kehitys uusiksi lajeiksi oli jo pitkällä. Heidelberginihmisestä kehittyi Euroopassa neandertalinihminen, Aasiassa denisovanihminen ja Afrikassa nykyihminen.[1]

Nimensä heidelberginihminen sai ensimmäisen löytöpaikkansa mukaan saksalaisesta Heidelbergin kaupungista.

Heidelberginihmisen kallo oli raskastekoisempi ja matalampi kuin nykyihmisen, ja silmien päällä oli voimakas kulmaharjanne. Aivojen koko oli suurin piirtein sama kuin nykyihmiselläkin. Ruumiinrakenne oli roteva ja keskipituus noin 170 senttimetriä.[2]

Eräs tutkimus ehdottaa, että heidelberginihminen toi tulentekotaidon mukanaan Eurooppaan 400 000-300 000 vuotta sitten. Uuden taidon avulla laji selvisi kylmistä jääkausista eläen paljon pohjoisempana kuin muuten olisi ollut mahdollista.[3]

Laji metsästi suuriakin eläimiä,[4] kuten mammutteja ja Euroopan leijonia. Joidenkin teorioiden mukaan laji olisi ollut ensimmäinen joka hautasi kuolleensa. Heidelberginihmisillä uskotaan olleen myös primitiivinen kieli, kuten niiden seuraajilla, neandertalinihmisillä. Heidelberginihmisten tekemiä luolamaalauksia ei ole löydetty.

Heidelberginihminen
Fossiili
Pleistoseeni 0,7–0,2 Ma PreЄ Є O S D C P T J K PgN
Tieteellinen luokittelu
Domeeni: Aitotumaiset Eucarya Kunta: Eläinkunta Animalia Pääjakso: Selkäjänteiset Chordata Alajakso: Selkärankaiset Vertebrata Luokka: Nisäkkäät Mammalia Lahko: Kädelliset Primates Yläheimo: Ihmisapinat Hominoidea Heimo: Isot ihmisapinat Hominidae Suku: Ihmiset *Homo* Laji: *heidelbergiensis*
Kaksiosainen nimi
Homo heidelbergensis Schoetensack, 1908
Katso myös
Heidelberginihminen Wikispeciesissä Heidelberginihminen Commonsissa

Katso myös

- Ihmisen evoluutio
- Kivikausi
- Pleistoseeni

Lähteet

- Valste, Juha: *Ihmislajin synty*. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura, 2012. ISBN 978-952-222-332-6.

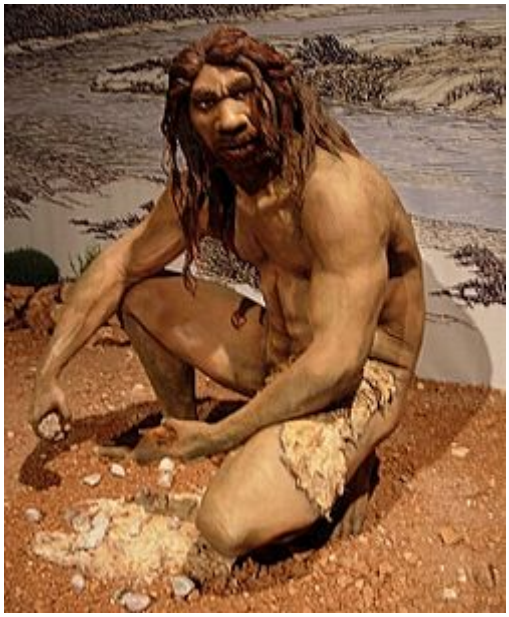

Malli heidelberginihmisestä

Viitteet

1. Valste 2012, s. 201–209.
2. Valste 2012, s. 211–212.
3. Wil Roebroeksa & Paola Villab: On the earliest evidence for habitual use of fire in Europe (http://www.pnas.org/content/early/2011/03/07/1018116108.full.pdf+html) (pdf) *PNAS*. 2010. Annual Reviews. (englanniksi)
4. Dixon, Dougal: *The Complete Illustrated Encyclopedia of Dinosaurs & Prehistoric Creatures*, s. 503. London: Hermes House, 2016. ISBN 978-1-84681-209-5. (englanniksi)

Ihmisen evoluutio

Sahelanthropus tchadensis – *Orrorin tugenensis*
Ardipithecus: *A. kadabba* – *A. ramidus*

Australopithecinet

Australopithecus: *A. afarensis* – *A. africanus* – *A. anamensis* – *A. bahrelghazali* – *A. garhi* – *A. sediba*
Paranthropus: *P. aethiopicus* – *P. boisei* – *P. robustus*

Ihmislajit

Kenyanthropus platyops
Homo: *H. antecessor* – *H. habilis* – *H. rudolfensis* – *H. rhodesiensis* – *H. cepranensis* – *H. georgicus* – *H. erectus* – *H. ergaster* – *H. heidelbergensis* – *H. neanderthalensis* – *H. floresiensis* – *H. sapiens idaltu* – *H. sapiens sapiens*

Noudettu kohteesta ”https://fi.wikipedia.org/w/index.php?title=Heidelberginihminen&oldid=18327508”

Sivua on viimeksi muutettu 6. elokuuta 2019 kello 01.23.

Teksti on saatavilla Creative Commons Attribution/Share-Alike -lisenssillä; lisäehtoja voi sisältyä. Katso käyttöehdot.
Wikipedia® on Wikimedia Foundationin rekisteröimä tavaramerkki.
Ongelma artikkelissa?